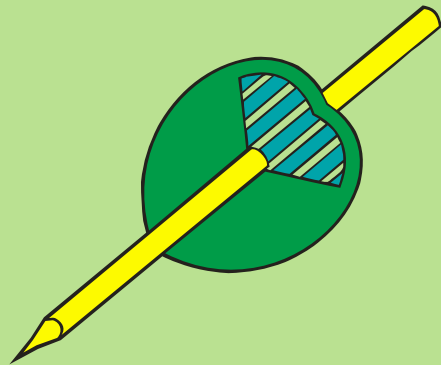

OŠ Šmarje pri Jelšah

Ekošola

DOMAČE JE ZDRAVO ZA LJUDI IN NAŠ PLANET

Tjaša Vrbek, Osnovna šola Šmarje pri Jelšah

Kostanjevica na Krki, 31. 5. 2025

UVOD

Septembra 2015 je bila sprejeta Agenda 2030 za trajnostni razvoj.

V učnih načrtih treba izpostaviti tiste učne vsebine in cilje, ki omogočajo sistematičen razvoj trajnostnega mišljenja po celotni vertikali.

Vnašanje trajnostnih vsebin in ciljev v pedagoški proces je v tem času še vedno popolnoma prepuščeno vsaki šoli posebej.

Pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega procesa je ključno, da vzgajamo in učimo skozi izkušnjo.

S svojimi učenci (četrtošolci) sem uresničevala naslednje cilje trajnostnega razvoja:

- podnebne ukrepe,
- zdravje in dobro počutje,
- kakovost izobraževanja.

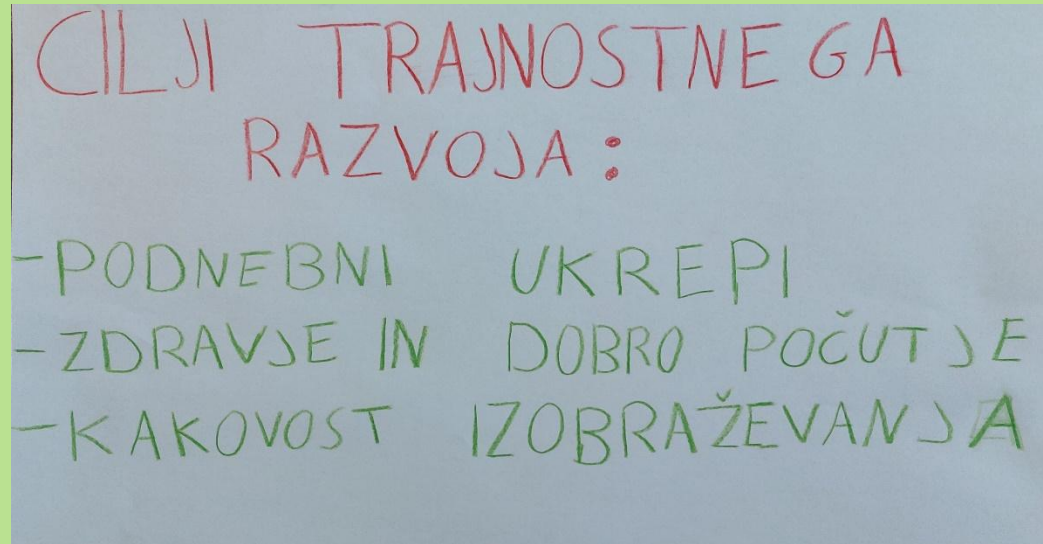
Dejavnosti so bile medpredmetno povezane ter vpletene v cilje ur pri različnih predmetih, podaljšanem bivanju in jutranjem varstvu.

Izkustveno učenje!

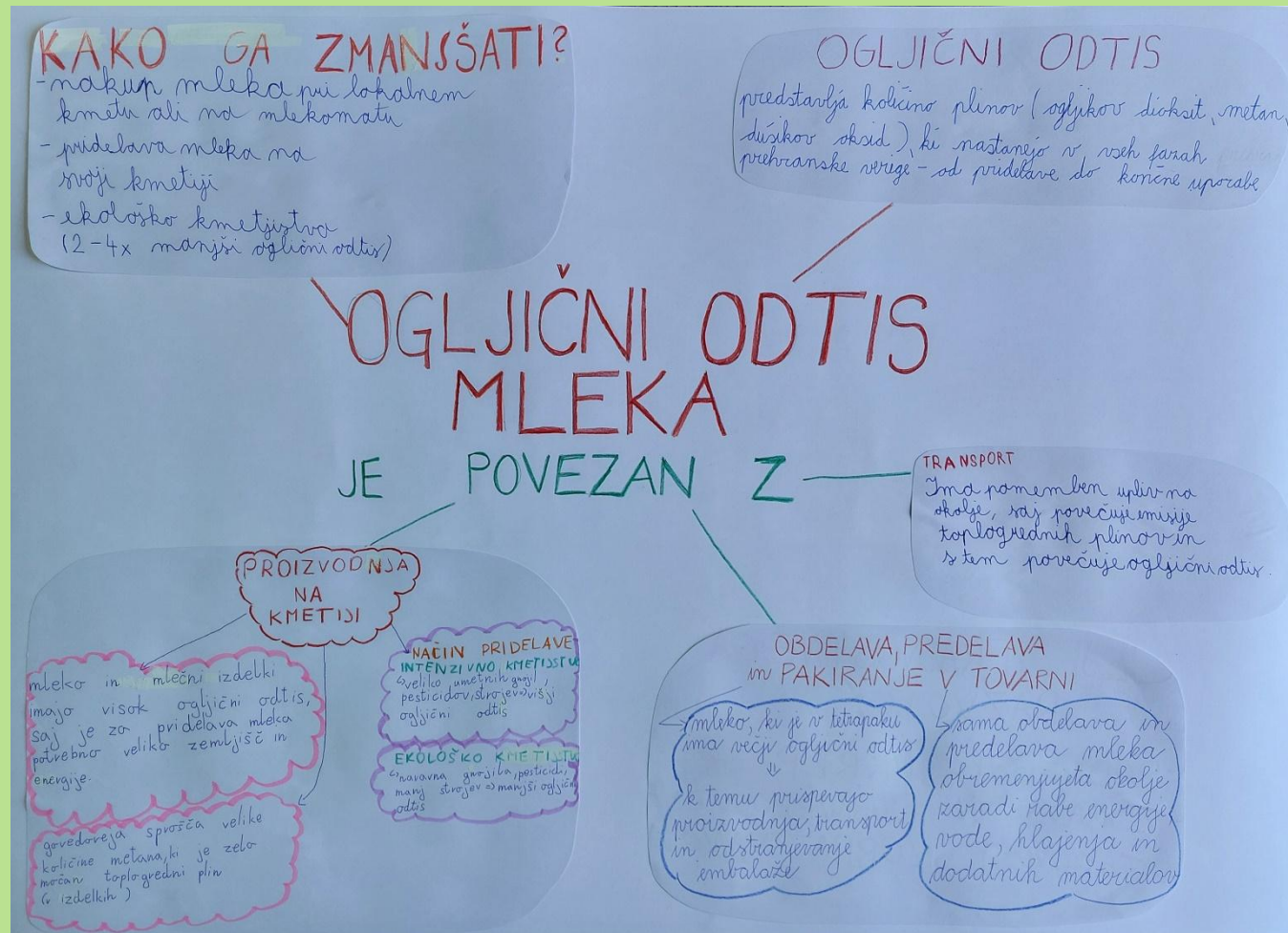
OPIS DEJAVNOSTI

Predstavitev ciljev trajnostnega razvoja.

Katere cilje bomo uresničevali mi?

Kako pride mleko od kmetije do naših kozarcev in kakšen vpliv ima ta pot na okolje?

Prikaz poti mleka od kmetije do kozarca v stripih

Kaj je mleko?

Pokušina domačega mleka in mleka iz tetrapaka

Primerjava domačega mleka in mleka iz tetrapaka

Mlečni izdelki

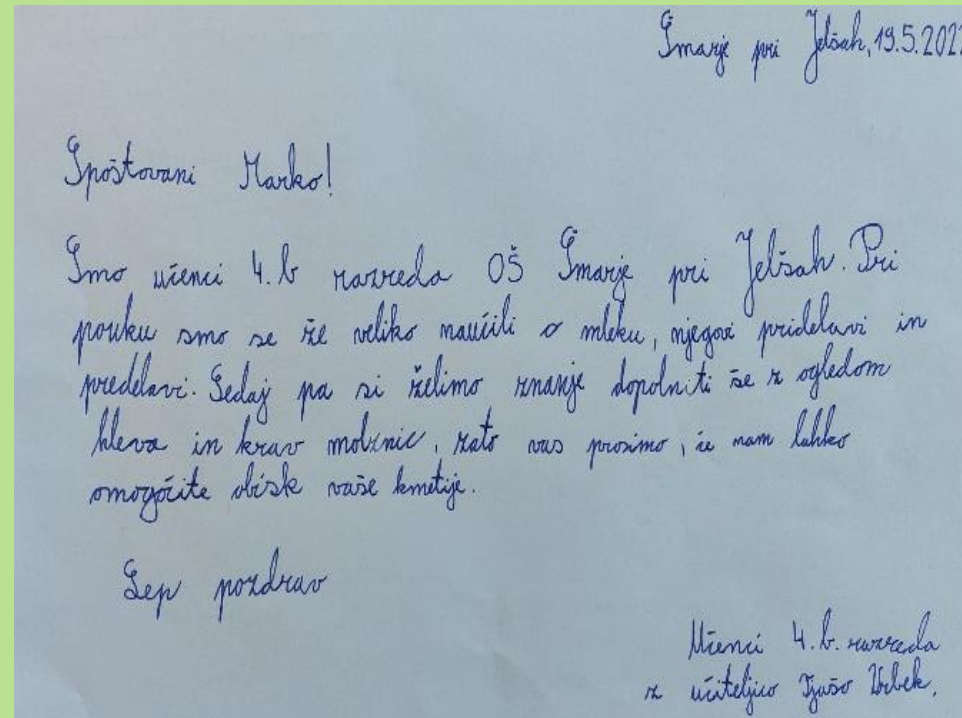
Kako smo naredili domače maslo?

Kako smo naredili domačo skuto?

Obisk kmetije.

Prošnja

INTERVJU S KMETOM MARKOM – KMETIJA SOVINC

KAKO DOLGO SE ŽE UKVARJATE S KMETIJSTVOM?

Ta kmetija se ukvarja s kmetijstvom skoraj 100 let.

KDO VAS JE NAVDUŠIL ZA DELO NA KMETIJI?

Na kmetiji sem se rodil, zato me delo na kmetiji veseli že od malih nog. Sploh nisem nikoli razmišljal o drugi službi.

KDO VSE VAM PRI DELU POMAGA?

Na kmetiji mi pomagajo žena, brat in mama ter oče.

KATERO DELO NA KMETIJI NAJRAJŠI OPRAVLJATE?

Rad opravljam delo s stroji in molžo.

KAKŠEN JE DELOVNI ČAS KMETA?

Delovni čas kmeta je zelo odvisen od vremena. Najpogostejši delovni čas kmeta je od 5.30 do 21.00.

KOLIKO ŽIVALI IMATE NA KMETIJI?

Na kmetiji imamo 120 živali.

KOLIKO ZEMLJE OBDELUJETE?

Lastne zemlje imamo 15 hektarjev, 20 hektarjev pa imamo v najemu, obdelujemo 35 hektarjev.

KATERE TRAKTORJE IN KATERE PRIKLJUČKE IMATE?

Imamo štiri Steyerje in veliko potrebnih priključkov, ki so nujni za obdelovanje zemlje.

S ČIM HRANITE KRAVE MOLZNICE?

Hranimo jih s travo, suho krmo, travno silažo in koruzno silažo.

KOLIKO KRAV MOLZETE?

Trenutno molzemo 35 krav.

ALI MOLZETE ROČNO ALI NA STROJ?

Molzemo na stroj, le prvi dan po telitvi molzemo ročno.

KOLIKO LITROV MLEKA NA DAN PRIDELATE?

Če molzemo 35 krav, namolzemo na dan povprečno 800 litrov mleka.

KAM PRODATE MLEKO?

Mleko prodamo prek Kmetijske zadruge Šmarje pri Jelšah v Mlekarno Celeia.

ALI TUDI DOMA PREDELUJETE MLEKO V MLEČNE IZDELKE?

Doma si pustimo mleko za domačo uporabo. Velikokrat doma naredimo domačo skuto, občasno pa mama naredi tudi domače maslo. Poleti doma večkrat naredimo tudi kislo mleko.

ZAKAJ JE LEPO BITI KMET?

Služba kmeta je posebna – delo je razgibano. Veseli me delo s stroji in živalmi, zato sem rad kmet. Nikoli ne bi delal v pisarni kot moja žena – to delo bi me uspavalo.

Šolanji obiskali kmetijo Sovince

Šolanje, jula 26. 4. 2012

Drago bralke, dragi bralci!

Naj koncu Šolanje pri Jelšah stoji ena od najlepših kmetij, kmetija Sovince. V ŠŠ Šolanje pri Jelšah so se odločili, da, če bi morali obiskati to kmetijo Učenci, so se spomnili, da te kmetije čigar jih je tam, pripravijo pričahele gospodar. Gospodar jih je lepo povabil, ker na kmetiji predstavlja svojo kmetijo. Učenci so imeli pripravljeno vprašanje in v njihovi razmisleku, pripravili o kmetiji. Gospodar je pripravil ogled kmetije, kjer so imeli ustrezno ogledalo. Naj koncu jih je na vsaki pričahele malica. Šolanji so razpisali in v razpisu razpisali kmetijo in imeli pričahele razpis o kmetiji.

B.Š.

Ogled kmetije Sovinc
Mlekastično

Šmarje - 26.4.2022
J. Šolc smo se odpravili na kmetijo Sovinc.
Ogledali smo si krave in telčke, stroje s
katerimi obdelujejo zemljo in stroje za
mlazenje krav. Na koncu so nam še
lepo pogostili.

Ana Limbek

Zahvala

Zaključek

Učenci se precej dobro zavedajo, da lahko s skupnimi močmi naredimo veliko dobrega za svoj planet in za svoje zdravje. Že na začetku, ko sem jim predstavila trajnostne cilje, ki smo jih uresničevali, so bili nad vsebinami navdušeni.

Dokaj dobro vedo, da ima lokalno pridelana domača hrana pozitiven vpliv na naše zdravje. Manj pa jim je bilo znano, da lahko lokalno pridelana hrana zmanjša ogljični odtis in prispeva k manjšemu onesnaževanju okolja.

Večini učencev je bil bolj všeč okus mleka iz tetrapaka, saj še nikoli prej niso pili domačega mleka. Učenci bi morali imeti čim večkrat možnost poskušanja domačih pridelkov, da bi se na njihov okus navadili in bi posledično posegli po njih.

Čeprav živimo na podeželju, nihče od učencev ni vedel, kako se naredita domače maslo in skuta. Navdušeni so bili, ko se je pred njihovimi očmi smetana spremenila v maslo oziroma ko se je mleko spremenilo v skuto. Menim, da smo dosegli svoj cilj, saj je kar nekaj učencev doma spodbudilo svoje starše, da so skupaj naredili skuto ali maslo.

Izkustveno učenje se je izkazalo kot zelo učinkovito, saj omogoča aktivno sodelovanje, globlje razumevanje in hitrejše pomnjenje. Učenci so bili za učenje zelo motivirani in pri delu so želeli biti samostojni.

Literatura

Banjac, M., Šipuk, K., Tadič, D., Razpotnik, Š., Novak, M., Lajh, D. in Pušnik, T. (2022). *Izkustveno učenje: od teorije k praksi*. Univerza v Ljubljani, Zavod Republike Slovenije za šolstvo in Fakulteta za družbene vede.

Ekošola. (b. d.). *Hrana in ogljični odtis: gradivo za tekmovanje Ekokviz za osnovne šole 2024/2025*. https://ekosola.si/wp-content/uploads/2024/11/Hrana-in-oglj%C4%8Dni-odtis_Ekokviz-O%C5%A0-2024-2025.pdf

GOV.SI. (b. d.). *Uresničevanje Agende 2030*. <https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/uresnicevanje-agende-2030>

Mlekarna Celeia. (b. d.). *Mleko*. <https://www.mlekarnaceleia.si/o-mleku/mleko/>

Mravlje, F. (2022). Umeščanje trajnostnega razvoja v vzgojo in izobraževanje. *Vodenje v vzgoji in izobraževanju*, 52(2), 118–130.

SURS. (b. d.). *Kazalniki ciljev trajnostnega razvoja*. <https://www.stat.si/Pages/cilji>